

הזלת יצור החלב בישראל תוך שיפור איכותו והתאמתו לשימושים השונים

עופר קרול, 'החקלאית'

הסביבה זה ביכולתו לקלוט חומרי פסולת לייצר מהם חומרי מזון. אפילו שימוש מושכל בזבל אורגני יש בו חיוב רב. שתי פעולות אלה אשר לצערי משום-מה לא מקבלות עידוד מקובעי המדיניות, לא מתבצעות למרות שהן כדאיות למשק הלאומי, אלא כי הן לא כדאיות ליצרן הבודד. מים מושבים, אילו ניתנו לחקלאות במחיר סביר ואפילו מסובסד (וזאת לא מילת גנאי, אלא מטרה ראויה כי המים לא היו זורמים לים) היו תורמים הן לייצור החקלאי, ובכללו הרפת, והן לאיכות הסביבה. כיצד ניתן בכל זאת להזיל וליעל את ייצור החלב וזאת מבלי לשבור את מעגל הקסמים של התכנון בענף ומחיר המטרה? – שני גורמים חשובים אשר עומדים כסכר בפני היבוא. לדעתי, הדרך נמצאת בשמירה על התכנון, שמירה קפדנית וללא פשרות מבלי לפגוע בניוד המכסות ואפילו בשותפויות; אבל מחיר המטרה יצטרך להשתנות, כנראה. איך ניתן לשנות את מחיר המטרה, אולי אפילו להוריד אותו וברזומיני לשמור על רמת הרווחיות של היצרן הבודד? הדרך לכך נמצאת כנראה בשבירת ההנחה השולטת היום, כי אנחנו מדינה קטנה ולא ניתן לנהוג כאן במדיניות שונה ליצרנים שונים. התוצאה, בערבה ובהר אותן דרישות ואותם תנאי תשלום. בהמשך "עודפי חלבון" אותם המחלבה לא יכולה לגבות מהשוק וכבר התחלנו לשמוע מהם רמזים על הורדת התמורה ליצרן מאחר שאין להם יכולת לגבות מהשוק את כל מה שהם שילמו ליצרנים כפרס על החלבון. נדמה לי, כי הגענו לרגע האמת בו נתחיל לחשוב כמדינה גדולה וננהיג מחירי מטרה שונים לחלב לפי ייעודו. חלב המיועד לחלב ניגר ומעדנים ומוצרים דומים לא יקבל פרס למוצקים שמעל סטנדרט שיקבע, ולכן יהיה לו מחיר מטרה קבוע. משקים שיבחרו במגמה זאת יוכלו להזיל את הוצאות הייצור במזון, טיפוח

במדינת ישראל מתקיים משק חלב ייחודי: משק סגור, כמעט ללא יצוא ויבוא. כושר ייצור גבוה בצד מציאות קשה של מחסור בקרקע ומים שגורם להתפתחות ממשק שונה מארצות החלב המסורתיות.

בשנים הקרובות נעמוד בפני הצורך להתמודד עם שתי מגמות סותרות. האחת "כלכלה חופשית" שמשמעותה הסרת ההגנות שיש לענף, גלובליזציה וחשיפה גדולה ליבוא זול. חלק מהיבוא הזול יהיה במחירי הפסד והצף. זה לא הגון ולא הוגן, אבל בכלכלה חופשית ההגינות היא חוזקו של החזק.

המגמה השנייה היא של שמירה על הקף הייצור המקומי, תעסוקה, פיזור אוכלוסיה ועוד כאלה רעיונות אנכרוניסטיים מוזרים, שיתכן ואין להם מקום בסדר העולמי החדש.

עמידה על "המגמה השנייה" מחייבת ההתמודדות עם "המגמה הראשונה". ניתן להתמודד פוליטית, אבל אין לנו כנראה אותו הכוח שהיה בעבר. לכן נראה, שאין מנוס מכניסה למהלך אינטנסיבי של הזלת הייצור המקומי, דבר שיחזק אותנו במאבק לשמירה על היצרן המקומי.

ענף הרפת נכנס למהלך של רפורמה. למיטב הכרתי, הרפורמה תתרום לאיכות הסביבה וזה חשוב ואפילו חשוב מאד. הרפורמה עשויה לאפשר ליצרנים שיישאר לשרוד ואנחנו צפויים למצב דומה לזה שבארצות-הברית, האחד גדל על חשבון זה שהתחסל, אבל זה שגדל מרוויח היום כפי שהרוויח בעבר. במילים אחרות, צריך יותר פרות למשק על מנת לשמור על רמת החיים הקודמת מאחר שנשחקה רווחיות הפרה הבודדת. אין ברפורמה כמעט כל בשורה להזלת הייצור ברמה הלאומית. לכן נראה, כי גם לאחר הרפורמה, כאשר מספר היצרנים יהיה קטן יותר, לא יגדל כושר התחרות של הענף בפני יבוא במחירי הצף. לענף הרפת יתרונות רבים דוקא באיכות

שזה כנראה המצב אצלנו. הרצון לשמור על ממשק אחיד והנוחיות שיש בכך למתכננים אסור לו שיפריע למהלך אמיץ ונכון שייעשה בשותפות מלאה בין היצרנים לתעשייה. התעשייה שיכולה לשרוד ואפילו לשגשג תוך כדי יבוא חייבת לתרום את חלקה אחרת ניכנס לקפאון, נאחו בקיים וננוצח על ידי היבוא, הגלובליזציה והכלכלה "החופשית".

השאיפה לשיפור רמת המוצקים תרמה ותורמת לרמה ולגאווה המקצועית, לשיפור בבריאות ובפוריות וחבל יהיה לוותר על מה שהתחלנו. מאידך, שמירת הקף הענף ומניעת יבוא מחייבות אותנו לשינוי ולווייתור על האחידות במדיניות התשלום, למרות הנוחות הרבה ששיטה זאת נותנת לניהול השוטף. ניאלץ להסכים לצמצום מסויים בפרסים, אבל גם בקנסות לחלבון ונישאר עם בונוס שיש בו תמריץ לשיפור הרכב החלבון.

השינוי המוצע אינו קל לביצוע, אבל נראה לי שזאת מטרה שהיא גם ראויה ואפילו אפשרית – ויפה שעה אחת קודם.

וכד' בסכומים שיגיעו לרמה של 1.5 ועד 2 ש"ח לפרה ליום, לעומת המציאות הנוכחית. בהנחה שממשק זה יתפוס סדר גודל של כ-70%–60 מהמכסה הלאומית, יש כאן חסכון מידי של כ-30–35 מיליון ש"ח בהוצאות ישירות ועוד סכום דומה בהקטנת עלות המחלבה, מאחר שיש לנו עניין רב להותיר על כנו את התמורה ליצרן ולא לפגוע ברווח שבין ההכנסה להוצאה. יתרת היצרנים שיהיה להם כדאי בכך ו/או יעודדו על ידי המחלבה ימשיכו במדיניות הקיימת של עידוד המוצקים, אבל עם דגש מיוחד על רכיבי החלבון (קזאין). יצרנים אלה יקבלו תמורה רבה יותר לליטר שתכסה את ההוצאה הנוספת שלהם, ואילו מבחינה לאומית מרבית ההוצאה הנוספת תיספג על ידי המחלבה דרך השיפור הצפוי ביעילות תעשיית המוצרים. יש בעולם מי שיודע לייצר חלב עתיר קזאין. בצד ים המשלחות שלנו לארצות הים בעקבות הרפורמה, ניתן להוסיף עוד אחת למטרה זאת. רמו, יצרני הפרמון בצפון-איטליה שיודעים לייצר חלב עם כ-2.8% קזאין, לעומת 2.4%

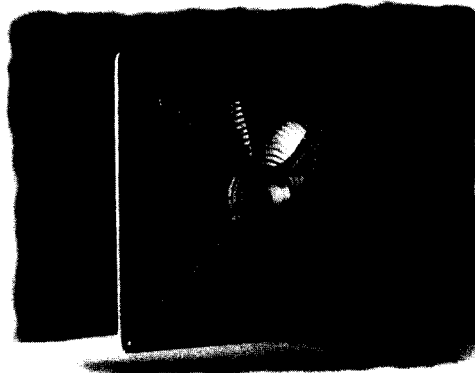
אלפי מאוררים בישראל

Systemair
תוצרת גרמניה

- ✔ כנף יצוקת אלומיניום
- ✔ מנוע רוטור היצוני
- ✔ ספיקה/פיזור סירבי
- ✔ חסכון בהוצאות השמל
- ✔ אמינות כלל תחרות

**כבר פיוס
אצ'ק ברפת!**

אתאם ביקור והפאנות:

רח' שחם 32, ת.ד. 7010, פתח תקוה 49250
טל: 03-9229210, פקס: 03-9229234

א. אדירן
הנדסה וסוכנויות בע"מ

